

Jukka Jämsén
JET-projektityö

Jyväskylän
kaupunkiseurakunnan
KohtaamisPaikka-yhteisö
johtamisen ja vapaaehtoistyön
näkökulmasta tarkasteltuna

1. Johdanto	3
2. KohtaamisPaikka-yhteisön taustaa	5
3. Yhteisön arvot ja tavoitteet	6
4. Yhteisön toiminnan rakenne	8
4.1. KohtaamisPaikka-illat	8
4.2. Pienryhmät	11
4.3. Muu toiminta	11
4.4. Verkostoituminen, yhteys muihin yhteisöihin	13
4.5. Yhteisön talous	13
5. Yhteisön johtaminen	15
6. Missionaarisuuden malleja	17
6.1. Lähetys: Yhteinen usko – yhteinen tehtävä	17
6.2. Yhdessä Jumalan lähetyksessä	18
6.3. Risto A. Ahonen, Kristinusko länsimaiden ulkopuolella	19
6.4. Mission-shaped Church	19
6.5. Christian A. Schwarz, Seurakunnan luontainen kehitys	21
7. KohtaamisPaikan keskeiset erityispiirteet	23
7.1. Pyhän Hengen armolahjat	23
7.2. Yhteisöllisyys	24
7.3. Ilmapiiri	25
7.4. Vapaaehtoistyö	26
7.5. Missionaarisuus	27
7.6. Kontekstuaalisuus	28
8. Soveltaminen ja välineet	31
9. Kirjallisuus	35

1. Johdanto

Tämän JET-tutkinnon projektityön tavoitteena on tarkastella Jyväskylän kaupunkiseurakunnan KohtaamisPaikka –yhteisöä johtamisen ja vapaaehtoistyön näkökulmasta.

Suomen Lähetysseuran eräänä tärkeänä tavoitteena on **vapaaehtoistoiminnan** kehittäminen. Lapuan hiippakunnan, joka on työni toinen tärkeä viiteri ryhmä työnantajani lisäksi, tavoitteena on samoin vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. KohtaamisPaikka –yhteisö perustuu pitkälle vapaaehtoistoimintaan ja poikkeaa toimintakulttuuriltaan seurakuntien yleisestä käytännöstä. Siksi sen tarkastelu voi olla hyödyllistä.

Suomen Lähetysseuralle on elintärkeää uusien **lähetystyöntekijöiden rekrytointi**. Seurakuntien yleinen käytäntö ei tuota nykytilanteessa riittävästi lähetystyöhön halukkaita ihmisiä eikä saa riittävästi nuoria ja työikäisiä sitoutumaan lähetystyön kannattamiseen. KohtaamisPaikka –yhteisöstä on jatkuvasti opiskelijaikäisiä yhteisön jäseniä lyhytaikaisessa lähetystyössä ulkomailla. Tämän innostuksen syiden selvittäminen on tärkeää.

Missionaarisuus. KohtaamisPaikka-yhteisö näyttää **tavoittavan seurakunnan toiminnasta vieraantuneita** ja antavan aktiivisille vastuunkantajille uusia toimintatapoja perinteisten toimintatapojen rinnalle. Lähetystyön aktiivisimpien tukijoiden ikärakenne on nykyisellään korkea. Yhteisön toimintaan osallistuvat ovat selvästi nuorempia kuin perinteisiin jumalanpalveluksiin osallistuvat keskimäärin. Suomen Lähetysseura haluaa etsiä uusia muotoja lähetystyön tukemiseen. Erityisesti vapaaehtoisten vastuunkantajien osuus tulevaisuuden lähetystyössä ja seurakuntaelämässä näyttää muodostuvan ratkaisevan tärkeäksi. Näistä syistä Kohtaamispaikka-yhteisön toiminnan rakenteen ja periaatteiden selvittäminen on tarpeen. Mikäli yhteisö on löytänyt toimivia periaatteita ja arvoja, joita voisi soveltaa muissakin seurakunnissa, ne on hyvä saada yleiseen keskusteluun.

Yhteisö **toimii paikallisseurakunnan sisällä** ja haluaa olla sen yksi toimintamuoto. Yhteisö on itse palkannut työntekijät, joten tavanomaisten kirkollisverojen lisäksi yhteisön jäsenet ja kannattajat ovat valmiita maksamaan siitä, että yhteisö toimii.

Luterilaisen maailmanliiton lähetyksiäkirjan ”Yhdessä Jumalan lähetyksessä” mukaan erityisesti kaupunkioloissa olisi huolehdittava kristillisten yhteisöjen olemassaolosta. KohtaamisPaikka – yhteisö on kasvava yhteisö kaupunkiympäristössä, joten senkin vuoksi yhteisön rakenteiden ja ratkaisumallien hahmottelu on tarpeen.

Tämän projektityön tavoite on selvittää KohtaamisPaikka –yhteisön **toimintakulttuuria ja -periaatteita** ja verrata niitä seurakuntien yleiseen käytäntöön. Mikäli KohtaamisPaikka –yhteisön toimintakulttuuri ja -periaatteet ovat hyväksyttäviä ja toimivia muissakin seurakunnissa, projektityö voi esitellä SLS:lle ja seurakunnille näitä asioita sovellettaviksi muuallakin. Jos se johtaa seurakunnan tilaisuuksien väkimäärää nousuun, vapaaehtoistoimintaa aktiivisemmaksi, taloudellista kannatusta suuremmaksi ja lähetystyöhön halukkaiden määrän kasvuun, niin kuin KohtaamisPaikka –yhteisössä on tapahtunut, hyötyjiä ovat sekä seurakunnat että Suomen Lähetysseura.

KohtaamisPaikka –yhteisö näyttää määrätietoisesti ja tavoitteellisesti johdetulta. Projektityön yksi tavoite on selvittää, millainen on yhteisön **johtamiskäytäntö**.

SLS:n työntekijöille, erityisesti hiippakuntatyössä oleville projektityö voi antaa sisältöä asiantuntijajohtajuuteen, kun seurakuntien rakenteita pohditaan vapaaehtoistoiminnan ja lähetystyöhön innostamisen näkökulmista. Seurakuntien lähetysseurukset, jotka ovat SLS:n tärkeitä yhteistyökumppaneita, ponnistelevat löytääkseen vapaaehtoistyöhön väkeä. Projektityö voi tuoda välineitä heidän johtamiseensa toimivampien periaatteiden käyttöön.

Projektityön menetelminä olen käyttänyt haastattelua, yhteisön omaan lähdekirjallisuuteen perehtymistä ja omaa havainnointia.

2. KohtaamisPaikka-yhteisön taustaa

Jyväskylän kaupunkiseurakunnan KohtaamisPaikka-yhteisöä johtaa pastori Mika Kilkki. Hän toimi aikaisemmin Kansan Raamattuseuran opiskelijatyöntekijänä Jyväskylässä. Siirtyessään työelämään Kansan Raamattuseuran opiskelijatoiminnassa mukana olleet nuoret aikuiset kokivat vaikeana löytää mielekästä paikkaa seurakunnan toiminnassa. Osittain tämän pohjalta alkoi kypsä ajatus, joka vähitellen johti nykyisen yhteisön syntyyn.

Mika Kilkki kertoi törmänneensä järjestötyön rajoituksiin. Hänelle tuli halu kokeilla paikallisseurakuntatyötä, joka rakentuisi vapaamuotoisen jumalanpalveluksen ympärille perustuen vapaaehtoisten vastuunkantajien työlle. Tavoitteena oli rakentaa pitkäjänteisesti ja vastuullisesti jumalanpalvelusyhteisöä, jossa myös Pyhän Hengen armolahjoille muun Pyhän Hengen työn ohella on tilaa.

Yhteisö on saanut vaikutteita osaltaan Englannin Anglikaanikirkon New Wine –uudistusliikkeeltä. Liike vaikuttaa erityisesti Anglikaanikirkon sisällä Englannissa, mutta tekee myös yhteistyötä muiden kirkkojen kanssa. Liikkeen johtajien mukaan uudistusliikkeen piirissä on jo yli 400 seurakuntaa tavalla tai toisella. Liikkeen kesäjuhilla käy yli 20 000 ihmistä. Liike ei tahdo perustaa omia seurakuntia tai kirkkoa, vaan haluaa rohkaista jo olemassa olevia seurakuntia uudistukseen.

Syksyllä 1999 laitettiin alulle Keljon Yhteisö, joka sai nimensä Jyväskylän erään kaupunginosan mukaan. Keljossa sijaitseva kirkko oli vajaassa käytössä ja neuvotteluissa Jyväskylän kaupunkiseurakunnan kirkkoherran kanssa Mika Kilkki päätti kokeilla uudenlaista toimintamallia tuossa kirkossa.

Myöhemmin yhteisö muutti kasvavan väkimäärän vuoksi suurempiin Kortepohjan kirkon tiloihin. Kun myös Kortepohjan tilat kävivät ahtaiksi, illat alettiin toteuttaa osittain kirkon, osittain viereisen koulun tiloissa. Paikan muuttuessa myös nimi muutettiin Keljon yhteisöstä KohtaamisPaikaksi.

3. Yhteisön arvot ja tavoitteet

KohtaamisPaikka-yhteisön tavoitteena on luterilaisen paikallisseurakunnan osana rakentaa tämän päivän kaupunkilaisia tavoitettava jumalanpalvelusyhteisö. Yhteisö on määritellyt visionsa viiden perustehtävän avulla. Nämä viisi näkökulmaa nousevat lähetyskäskystä ja rakkauden kaksoiskäskystä ja toisaalta alkuseurakunnan elämästä (Apt. 2: 42-47). Näin yhteisö määrittelee visionsa:

Jumalan **palvonta**, joka on suurin kutsumuksemme.

Jumalan perhevään **yhteyden** vaaliminen.

Maailman **evankeliointi** alkaen lähimmistä ihmissuhteista.

Seurakuntalaisten **varustaminen**.

Ihmisten **tarpeisiin vastaaminen** palvellen.

Yhteisö pyrkii löytämään tasapainon näiden viiden asian kesken.

Jumalan **palvonta** näkyy ehkä erityisesti Raamatun, Jumalan sanan arvostuksena ja yhteisenä ylistyksenä mm. lauluissa. Tärkein seurakunnan ominaisuus liittyy kolmeen ensimmäiseen käskyyn, suhteeseen Jumalaan.

Jumalan perhevään **yhteyden** vaalimista pyritään toteuttamaan kokoontumisten muodoissa, joilla pyritään mahdollistamaan keskustelu, yhteinen rukous ja yhdessä tekeminen. Tätä toteutetaan erityisesti pienryhmissä. Yhteyttä vaalitaan myös arvostamalla muiden kristittyjä. Tämä näkyy mm. yhteisissä esirukouksissa ja opetuksessa, jossa painotetaan kaikkien kristittyjen yhteyttä jopa yli kirkkokuntarajojen.

Maailman **evankeliointi** alkaen lähimmistä ihmissuhteista. Ilosanoma on tarkoitettu vietäväksi eteenpäin. Tähän rohkaistaan ja tätä näkökohtaa pidetään esillä yhteisön toimintaa ja tilaisuuksia suunniteltaessa. Erityisesti ensimmäistä kertaa tilaisuuksissa mukana olevat pyritään ottamaan huomioon.

Seurakuntalaisten **varustaminen**. Jumalan sanan tuntemiseen panostetaan ja jokaiselle pyritään löytämään sopivalta tuntuva paikka yhteisön toiminnassa omien lahjojen ja mieltymysten mukaan.

Ihmisten **tarpeisiin vastaaminen** palvelleen. Yhteisössä pohditaan ihmisten tarpeita ja heidän kieltään ja kulttuuriaan. Heitä pyritään palvelemaan sillä tavalla kuin he tarvitsevat ja toiminnassa pyritään käyttämään sellaista kieltä ja sellaisia muotoja, jotka ovat ymmärrettäviä. Palvelussa annetaan tilaa Jumalan antamien armolahjojen käyttämiselle.

Yhteisön pastori Mika Kilkki on käyttänyt myös kolmea englanninkielistä sanaa, jotka sisältävät saman asian: Up - In - Out. Tarvitaan tasapainoa näiden kolmen suunnan välillä: Kaikki lähtee siitä, että suhde Jumalaan (Up) on elävä, toimiva ja innostava. Seurakunnassa hoidetaan keskinäistä yhteyttä (In). Seurakunta suuntautuu määrätietoisesti ulospäin (Out). Kun suunnitellaan uutta työmuotoa, niin jollakin tasolla pohditaan ensin sen liittymistä näihin perustehtäviin. Kaikissa ryhmissä ja tiimeissä tulisi olla nämä näkökulmat esillä, vaikka joku osa-alue olisikin ryhmän työnäyssä hallitsevana.

Englannin anglikaanikirkon missiotyöryhmän mietinnössä mainitaan tämä sama rakenne Up, In, ja Out. Mietintö lisää siihen sanan Of ja toteaa, että tämä rakenne viittaa Nikean uskontunnustukseen, joka toteaa kirkon olevan ”yksi, pyhä, yhteinen ja apostolinen” (1. Up, pyhä, 2. In, yksi, 3. Out, apostolinen, 4. Of, yhteinen/katolinen) (Mission-shaped Church, 96-99).

4. Yhteisön toiminnan rakenne

4.1. KohtaamisPaikka –illat

Yhteisö kokoontuu joitakin taukoja lukuun ottamatta (kesä, jouluaika, pääsiäinen) joka sunnuntai kello 17.00. Illoissa ovat painottuneet alusta lähtien ylistysmusiikki, Raamatun opetus ja rukous sekä seurustelumahdollisuus illan loppuun teekupin äärellä. Koolla on yleensä 120 – 200 henkilöä. Noin kolmasosa mukanaolijoista on alle 15-vuotiaita. Lapsille on oma hengellinen ohjelmansa, ei pelkkä lastenhoito, neljässä ikäryhmässä: 2 – 3 -vuotiaille, 4 – 6 -vuotiaille, 7 – 9 -vuotiaille ja 10 – 12 -vuotiaille. Lasten ja koululaisten ohjelmissa ovat samat elementit kuin aikuisilla ja sen lisäksi toiminnallisuutta.

KohtaamisPaikka –ilta ei ole perinteisessä mielessä jumalanpalvelus. Siinä on kuitenkin jumalanpalveluksen elementit. Iltojen rakentamisessa pyritään ottamaan huomioon erityisesti uudet kävijät ja nuoret. Ilmapiiri pyritään tekemään lämpimäksi. Illoilla on selkeä runko, vaikka ne ovat varsin epämuodollisia.

Tavoitteena on tavoittaa tämän ajan kaupunkilaisia nykyaikaisilla menetelmillä. Kun rakennetaan uudentyypistä kulttuuria paikallisseurakunnalle, niin opiskelijat ja nuoret ovat kaikkein otollisimpia seurakuntalaisia. Toisaalta pyritään siihen, että yhteisössä ei ole mukana vain tiettyä ikäryhmää, vaan kaikenikäisiä. Painopisteenä ovat kuitenkin alle keski-ikäiset.

Ehtoollista vietetään kerran kuukaudessa Kortepohjan kirkossa. Jumalanpalvelus alkaa silloin viikkomessun kaavalla.

Seuraavassa esitellään illan **rakenne**, joka toteutuu suunnilleen samaan tapaan joka sunnuntai, lukuun ottamatta kertoja, jolloin ilta alkaa ehtoollisella.

Esirukousta varten on kokoontuminen klo 15.00, jolloin rukoillaan mm. illan puolesta. Vastuunkantajat siunataan tehtäviinsä klo 16.30. Vastuunkantajia eri tehtävissä on iltaa kohti vähintään 26 henkilöä.

Tervetuloivotus klo 17.00.

Ylistyshetki (laulaen), pari laulua

Lasten yhteinen siunaaminen kirkon etuosassa.

Lapset omiin ohjelmiinsa n. klo 17.20

Ylistys jatkuu, n. 20 minuuttia.

Lyhyt esirukous

Tiedotusasiat

Opetus/ saarna, kesto 20-35 min.

Mahdollista rukousta yhdessä tai ryhmissä

Esirukouspalvelu ja tarjoilu, jotka alkavat yhtä aikaa. Esirukouspalvelu toimii kirkon/ liikuntasalin etuosassa, tarjoilu kirkkosalin takaosassa tai koululla oltaessa ruokalassa liikuntasalin vieressä.

Illat juontaa tehtävään kulloinkin erikseen nimetty henkilö.

Rukouksen määrä on huomattava. KohtaamisPaikan toiminta-ajatus jää käsittämättä, jos rukouksen, erityisesti yhdessä rukoileminen jätetään huomiotta. Yhteisössä rukouksen luonne ei ole niinkään puhumista tai asioiden luettelua, vaan sitä leimaa odottaminen. Rukoillessa odotetaan jotain tapahtuvaksi. Rukoillessa ajatellaan, että kristityn on mahdollista kommunikoida Jumalan kanssa molempiin suuntiin. Jumalan ajatellaan olevan aktiivinen ja että hän haluaa ohjata rukoustamme. Tässä tukeudutaan Uuden testamentin asiasta kertoviin kohtiin.

Rukouksen em. luonne näkyy jo iltaan valmistauduttaessa, ennen yhteisen ohjelman alkua. Yhteisessä rukoushetkessä kerrotaan, mikäli mieleen on noussut joku tärkeältä tuntuva mielikuva, raamatunkohta tms. Jokainen vastuuta kantava siunataan ja jokainen vastuutehtävä nähdään hengellisenä työnä, keittiötehtävistä ylistyksen johtamiseen.

Illoissa **lauletaan** yhdessä paljon. KohtaamisPaikka pyrkii olemaan tässä niin kuin muussakin toiminnassaan kontekstuaalinen eli pyrkii käyttämään helposti lähestyttävää ja helposti laulettavaa musiikkia. Laulua säestää yhtye, jossa kokoontumiskerrasta riippuen on eri soittimia: sähköpiano, piano, basso, hanuri, tinapilli, rummut ja muut lyömäsoittimet. Urkusäestystä ei käytetä. Laulujen lisäksi käytetään virsiä eri tavoin sovitettuina. Musiikkiyhtyeet, joita on useita, on koottu seurakuntalaisista. Myös varhaisnuorten yhtye on joskus soittamassa yhteisessä illassa.

Ylistyksen osuus nähdään tärkeänä asiana tilaisuuksissa. Siinä palautetaan mieleen Jumalan hyvyys ja hänen ominaisuuksiaan ja pyritään muistamaan hänen läsnäolonsa seurakunnan keskellä.

Laulujen sanat ovat pääosin keskeistä kristillistä käsitteistöä: pelastus Jeesuksessa, Pyhä Henki, Isä Jumala, rukous, kiitos, anteeksianto jne. Sanat on usein kohdistettu Jumalalle sinä-muodossa, kun virret puhuvat usein Jumalasta kolmannessa persoonassa.

Opetuspuheisiin, tai muista jumalanpalveluksista tutummin saarnoihin, käytetään enemmän aikaa kuin yleensä jumalanpalveluksissa. Aihepiireinä ovat joko kirkkovuoden ajankohdan aiheet tai joku muu teema. Ainakin kerran lukukaudessa käydään joku Raamatun kirja kursorisesti läpi, esim. 4-6 sunnuntaita käydään läpi yhtä kirjaa. Lisäksi sunnuntaisin on yhteisön työnäkyyn liittyviä opetussarjoja.

Nimensä mukaisesti **KohtaamisPaikassa** halutaan tehdä tilaa Jumalan kohtaamiselle. Tässä muista jumalanpalveluksista yhteisön käytäntö poikkeaa erityisesti **armolahjojen** käytön osalta.

Armolahjojen, kuten profetoimisen ja tiedon sanojen käyttöön rohkaistaan. Paranemisestakin opetetaan ja sitä pyydetään kouriintuntuvasti rukouksessa. Eri vastuuryhmien vastuunkantajilla on mahdollisuus kertoa illan aikana, yleensä kirjallisessa muodossa, tilaisuutta johtavalle papille se, minkä kokee esim. profetiana Jumalalta saaneensa. Pappi sitten päättää, voiko kyseistä asiaa sanoa seurakunnalle.

Erityisesti rukouspalvelijoita rohkaistaan käyttämään armolahjoja, ts. ihmisten puolesta rukoiltaessa heitä rohkaistaan kuuntelemaan omia vaikutelmiaan, mielikuviaan jne. Rukouspalvelu on selkeästi ohjattua ja johdettua. Palvelijoina toimivat tehtävään valmenneet seurakuntalaiset.

Sielunhoitoa varten on erillisiä, määräaikaista ryhmiä ja myös yksilösielunhoitoa erikseen sovittuna aikana. Ammatti-ihmisten luo ohjataan tarvittaessa. KohtaamisPaikassa on mahdollisuus saada erikseen sielunhoitoa, mutta sitä ei mainosteta julkisesti. Kaikkien kohdalla pyritään huolehtimaan siitä, että jokaisella on mahdollisuus osallistua itselleen mielekkäällä tavalla jumalanpalveluksiin ja pienryhmiin. Jos niihin osallistumisesta huolimatta jollakin on tarve sielunhoitoon, hänelle kerrotaan tästä mahdollisuudesta. Sielunhoidosta huolehtivat henkilöt, jotka ovat kouluttautuneet siihen.

Tarjoilu illan lopussa on tärkeä osa kokonaisuutta. Se mahdollistaa osaltaan monensuuntaisen viestinnän, sen, että jokainen saa halutessaan keskustella muiden kanssa.

4.2. Pienryhmät

KohtaamisPaikka-iltojen lisäksi yhteisön arjessa keskeisiä asioita ovat **kotiryhmät ja vastuutiimit**. Näitä pienryhmiä on noin 25 ja niissä on mukana noin 150 aikuista. Vastuutiimit huolehtivat esim. ylistyksestä ja lastenohjelmasta. Ilman vastuutiimejä yhteisön toiminta olisi mahdotonta. Samoin muut pienryhmät ovat osaltaan tärkeitä paikkoja mm. uusien ihmisten mukaan kutsumisen, keskinäisen hoitamisen ja raamattuopetuksen kannalta. Yhteisön pappi pitää yhteyttä pienryhmien vetäjiin ja järjestää heille koulutustilaisuuksia.

KohtaamisPaikka-illoissa pienryhmiä pidetään esillä ja kaikkia rohkaistaan hakeutumaan omaan pienryhmään, mikäli sen kokee tarpeellisena.

4.3. Muu toiminta

Yhteisön yksi painopiste on uusien ihmisten auttaminen mukaan toimintaan.

Yhteisössä pyritään tiedostamaan ihmisten **asenteiden, tiedon ja sitoutumisen** taso, kun heitä pyritään tavoittamaan. On todettu, että kristillisen tietouden lisääminen ei onnistu eikä siitä ole hyötyä, mikäli asenne kirkkoa ja kristinuskoa kohtaan on kielteinen. Siksi tietoon ja ns. uskonratkaisuun keskittyvää evankelointia ei pidetä parhaana mahdollisena, vaan kaikessa toiminnassa halutaan tuoda esiin ennen kaikkea palvelu, ystävällisyys ja lähimmäisenä eläminen. Vasta kun ihmisten asenne kristittyjä kohtaan muuttuu myönteiseksi, on tiedollisella puolella käyttöä. Toisaalta usein ns. evankelointi päättyy siihen, kun ihminen on saanut tietoa Jumalasta ja Raamatusta. KohtaamisPaikan tavoitteena on, että jokainen halukas voisi myös löytää paikkansa seurakunnassa ja voisi kokea olevansa tärkeä Jumalan suunnitelmissa. Uusia ihmisiä pyritään siis tavoitteellisesti auttamaan siihen, että heistä tulisi ilosanoman eteenpäin viejiä.

Ensimmäinen paikka, johon ohjataan, on **Alfa-kurssi**. Jotkut löytävät Alfa-kursseille yhteisössä käyvien ihmisten suositeltua kurssia, toiset tulevat ensin KohtaamisPaikka-iltoihin ja kuulevat siellä Alfasta. Alfa-kurssin sisältö on tarkasti määritelty ja yhteisössä useilla henkilöillä on oikeus toimia Alfa-kouluttajana. Alfa-kursseja on järjestetty aikuisten lisäksi varhaisnuorille.

Yhteisön työntekijät järjestävät noin neljä kertaa vuodessa **KohtaamisPaikka tutuksi –illan** kotonaan uusille tulokkaille. Siellä tarjoilun ohella kerrotaan yhteisön historiasta, käydään läpi toiminta-ajatusta ja annetaan näin mahdollisuus tutustua työntekijöihin, toiminnan luonteeseen ja muihin samassa tilanteessa oleviin. Työntekijöille tämä on ollut rohkaiseva työmuoto, sillä KohtaamisPaikka-iltojen suuressa ihmisjoukossa ei tietenkään pääse tutustumaan uusiin kävijöihin eikä välttämättä edes huomaa, kuinka paljon heitä on.

Kahdesti vuodessa pidetään kolmen illan **Paikkani seurakunnassa –kurssi**, jossa käsitellään tehtävien, haastattelun ja opetusten avulla oman paikan löytämistä seurakunnassa. Tälläkin kurssilla käydään läpi armolahjoja hyvin arkisella tavalla. Apuna käytetään mm. kyselylomaketta, jolla voidaan hahmotella omia lahjoja ja omaa suuntautuneisuutta seurakunnan eri osa-alueille (Mike Breen, The Apostle's Notebook, 162 – 171, 220.).

Erityisiä **esirukousiltoja** pidetään 4-6 viikon välein.

Kaksi kertaa vuodessa järjestetään **Parantava rukous –kurssi**. Kurssi käsittää kolme iltaa. Aiheina ovat mm. armolahjat, rukous ja Jumalan kuunteleminen. Tällä kurssilla valmennetaan rukouspalveluun halukkaat.

Kolme iltaa kestävä **Pienryhmäohjaamisen peruskurssi** pidetään kerran vuodessa, samoin kaikille vastuunkantajille tarkoitettu **Työnäky-viikonloppu**.

New Wine –kesäkonferenssi pidetään vuosittain. Vuosina 2003 ja 2004 paikkana on ollut Jämsän Himos. Viisipäiväinen, noin tuhat henkeä koonnut tapahtuma on osoittautunut tärkeäksi yhteisön yhteishengelle mm. talkoiden kautta. Erityisesti lapset, varhaisnuoret ja nuoret ovat kokeneet kesätapahtuman hyvänä.

Silloin tällöin yhteisö on pitänyt **viikonlopputapahtumia**, joissa vierailevina puhujina on ollut anglikaanipappeja, yleensä kirkkoherroja, Englannista.

Yhteisö järjestää erilaisia **tempauksia**, haravointitalkoita, muuttoapua opiskelijoille, käyntejä kodeissa, vanhainkodissa, sairaiden luona jne. Syksyllä 2004 painopisteenä on Kortepohjan ylioppilaskylä.

Yhteisö on mukana järjestämässä papiston ja muiden seurakunnan johtavien vastuunkantajien **johtajaretriittejä**, jotka yleensä alkavat kaikille avoimella viikonlopputapahtumalla ja jatkuvat viiden päivän retriittinä. Sisältönä on raamattuopetus, ylistys, rukous ja kokemukset uudistuksesta paikallisseurakunnissa Englannissa.

Muun lähetyskannatuksen lisäksi yhteisöstä on lähtenyt erimittaisiin **lähetysaktioihin** ulkomaille, erityisesti Venäjälle, jossa järjestelyistä ovat vastanneet Suomen Lähetysseuran lähetit Juha ja Anu Väliaho sekä Tapio ja Kaija Karjalainen. Myös mm. Operaatio Mobilisaation kautta aktioissa on ollut väkeä. Yhteisössä toiminut Jarno ja Minna Kokon perhe lähti vuonna 2004 lähetystyöhön Mongoliaan Lähetysyhdistys Kylväjän kautta.

4.4. Verkostoituminen, yhteys muihin yhteisöihin

Yhteys muihin kristittyihin ansaitsee oman lukunsa, sillä kyse on yksinkertaisuudesta huolimatta erittäin tärkeästä asiasta. Yhteisö pitää yhteyttä muihin New Wine –arvoihin sitoutuneisiin Suomessa ja muissakin maissa. Näitä ovat erityisesti Englannin anglikaanikirkko ja oman kirkkomme sisällä samoihin arvoihin sitoutuneet papit ja muut vastuunkantajat, samoin Suomen Vapaakirkon jotkut vastuunkantajat, jotka ovat olleet New Wine –toiminnassa, mm. johtajaretriiteissä mukana. Yhteistyötä tehdään myös mm. Hengen Uudistus kirkossamme –liikkeen kanssa.

4.5. Yhteisön talous

KohtaamisPaikan taloudenpidosta, mm. työntekijöiden palkkauksesta, huolehtii tukiyhdistys, joka perustettiin toukokuussa 1999. Tukiyhdistyksen toiminnasta ja taloudesta vastaa hallitus, johon kuuluu viisi henkilöä. Keljon Kirkon Tuki ry on saanut vuosittain lääninhallitukselta lain edellyttämän rahankeräysluvan, johon sisältyy muun ohella velvollisuus tehdä varojen käytöstä asianmukainen tilitys luvan myöntäjälle. Kaupunkiseurakunta ei ole palkannut työntekijöitä KohtaamisPaikka-yhteisön toimintaan.

Tukiyhdistys huolehtii myös muista toiminnan aiheuttamista kustannuksista kuten hankinnoista, puhelinkuluista, postikuluista, tarvikkekustannuksista. Kaupunkiseurakunta on osoittanut toimintaan

vuosittain pienen määrärahan, jota on käytetty mm. koulun tilavuokriin ja tarjoiluhankintoihin ja antanut seurakunnan omistamat tilat käyttöön. Suurimmaksi osaksi KohtaamisPaikka toiminnan kustannukset katetaan vapaaehtoisista lahjoituksista, joita KohtaamisPaikan tiedotuskirjeen saajat ovat säännöllisesti antaneet tukiyhdistyksen kautta. Lisäksi Kohtaamispaikka illoissa kerätyt, KohtaamisPaikka toiminnan kuluihin kerätyt kolehdit tilitetään seurakunnan tilin kautta tukiyhdistykselle.

Yhteisön vastuunkantajat toimivat käytännössä myös toiminnan rahoittajina. Yhdistyksen kannatusmaksut ovat vuodessa n. 50 000 euroa. Tukiyhdistyksessä on tehty jo alussa periaattepäätös siitä, että kannatusmaksuista kymmenykset ohjataan lähetystyöhön.

Lähetyskannatuksen kohteina ovat olleet mm. Suomen Lähetysseuran lähetit Juha ja Anu Väliaho Venäjällä, erimittaiset Venäjä-aktiot, joissa yhteisö on lähettänyt yhden tai useamman henkilön lyhytaikaiseen lähetystyöhön, Venäjän Alfa-työ sekä Operaatio Mobilisaation kautta toteutettavat aktiot. Esirukousaiheena ovat myös Kortepohjan seurakuntapiirin nimikkolähetit Tapio ja Kaija Karjalainen (SLS). Uusimpana kohteena on Lähetisyhdistys Kylväjän kautta lähetystyöhön lähtenyt Jarno ja Minna Kokon perhe.

5. Yhteisön johtaminen

Edellisessä luvussa, KohtaamisPaikan toiminnan rakenne, näkyy, kuinka paljon toiminnasta on suunnattu muiden kuin palkattujen työntekijöiden kouluttamiseen.

KohtaamisPaikka -yhteisön johtamiskulttuuri näyttää poikkeavan seurakuntien yleisestä käytännöstä. Yhteisön työntekijä näyttää olevan leimallisesti ihmisten johtajan ja valmentajan roolissa ja pyrkii johtamaan tietoisesti vapaaehtoisia, jotka usein tekevät ruohonjuuritason työn. Seurakunnissa yleensä työntekijät keskittyvät usein itse ruohonjuuritason työntekijöinä yksilöihin. Seurakuntalaiset nähdään usein asiakkaina, kun taas KohtaamisPaikka-yhteisössä vastuuta pyritään jakamaan kaikille.

Palkattujen työntekijöiden työajasta menee yli puolet vastuunkantajien valmentamiseen. Sama kokemus on englantilaisilla papeilla New Wine –verkostoon kuuluvissa seurakunnissa. Tämä asettaa kyseenalaiseksi sen yleisen väitteen, että niukkenevassa työntekijätilanteessa voidaan ottaa työntekijöiden rinnalle vapaaehtoistyövoimaa. Väite saattaa heijastella käsitystä, jonka mukaan vapaaehtoiset ovat jonkinlaisia assistentteja, jotka suorittavat heille annettuja yksinkertaisia tehtäviä.

KohtaamisPaikka-yhteisössä papin tärkeimpiä tehtäviä on johtajien varustaminen ja ihmisten valtuuttaminen vastuutehtäviin. Tarkoitus ei ole olla hyvä työntekijä yksittäisissä työtehtävissä, vaan muiden saamisessa tekemään seurakunnan työtä hyvin. Työntekijöiden rooli on siis seurakuntalaisia varustava ja tukeva. Yhteisön johtajien tehtävä on myös kuunnella Jumalaa ja pyrkiä suuntautumaan näin oikeisiin asioihin oikeaan aikaan. Johtajan rooli on opettaa, erityisesti tuoda Raamatun opetuksia esille, hahmotella suuria linjoja ja olla näkyvissä kaikille seurakuntalaisille. Johtaja myös pyrkii hahmottamaan kunkin ihmisen lahjoja ja ehdottaa heille eri vastuutehtäviä. Samalla hän antaa mallin muille johtajille toimia samoin.

Yhteistyö palkattujen ja muiden vastuunkantajien välillä merkitsee yhteistä rukousta, yhteistä ideointia ja suunnittelua ja yhteistä toteuttamista.

Tällainen vaatii neuvotteluja ja yhteisen näyn hakemista. Samalla se antaa seurakuntalaisille aidon mahdollisuuden saada äänensä kuuluville ja vastuunkantamiseen. Seurakuntalaiset ottavat suurta vastuuta. He mm. vetävät tiimejä hyvin itsenäisesti. Sitoutumisen selitys voi olla osittain tässä: ihmiset saavat kokea olevansa Jumalan kuvina hänen työtovereitaan, joita hän myös käyttää auttaessaan muita ihmisiä. Tästä vahvana esimerkkinä ovat kokemukset armolahjojen toimimisesta. Monet kokevat käytännössä todeksi syntisen vanhurskauttamisen siinäkin mielessä, että Jumala käyttää muiden auttamiseen heitä, syntisiä ja vajavaisia ihmisiä.

Yhteisön johtamisessa yksi tärkeimmistä periaatteista on se, että ennalta lukkoon lyötyjä toimintatapoja on vähän. Ihmiset vaistoavat sen, että heidän mielipiteillään, rukouksillaan ja koko heidän panoksellaan on aidosti käyttöä ja se todella vaikuttaa yhteiseen tekemiseen.

Uuden rakentaminen vaatii johtajilta paljon vaivaa, mutta on myös hyvin palkitsevaa ja innostavaa. Yhteisön toimintamallissa johtajat eivät jää yksin, vaan vastuuta kannetaan yhdessä.

6. Missionaarisuuden malleja

Edellä esiteltyjen arvojen, yhteisön rakenteen ja johtamisjärjestelmän pohjalta on mahdollista pohtia KohtaamisPaikka-yhteisön mahdollista antia luterilaisen kirkon seurakuntaelämään ja lähetystyöhön. Tässä luvussa esitän viiden eri lähteen malleja missionaariselle seurakunnalle. Nuo lähteet ovat Suomen Lähetysseuran perusteasiakirja Lähetys: Yhteinen usko – yhteinen tehtävä, Luterilaisen Maailmanliiton lähetysasiakirja Yhdessä Jumalan lähetyksessä, Lähetysseuran lähetysteologi ja dosentti Risto A. Ahosen esitelmä Kristinusko länsimaiden ulkopuolella, Englannin kirkon lähetystyöryhmän mietintö Mission-shaped Church ja Christian Schwarzin Seurakunnan luontainen kehitys, maailmanlaaja tutkimus seurakuntien rakenteesta.

Tämä luku esittelee projektityön kokoon nähden hyvin laajasti missionaarisuuden malleja. Se on perusteltua siksi, että kyseessä on monitahoinen asia, joka kärsii, jos sitä yksinkertaistetaan liikaa. Toisaalta on myös saatava näkyviin se, että monet, myös kirkollemme ja Suomen Lähetysseuralle tärkeät dokumentit nostavat KohtaamisPaikka-yhteisölle tyypilliset asiat hyvin tärkeiksi.

6.1. *Lähetys: Yhteinen usko – yhteinen tehtävä*

Suomen Lähetysseuran perusteasiakirja Lähetys: Yhteinen usko – yhteinen tehtävä luettelee useita piirteitä, jotka rohkaisevat etsimään seurakuntaelämälle uusia muotoja.

”Aito kirkko on luonteeltaan missionaarinen. Kirkon missionaarisuus ilmenee erityisesti paikallisseurakunnassa. Tällainen seurakunta on **avoin, ulospäin suuntautunut, rukoileva, vieraanvarainen, rakenteiltaan joustava ja ilmapiiriltään lämmin rakkauden yhteisö.**” 24

”Suomen Lähetysseura voi toimia välittäjän tehtävässä. Sen kokemus monikulttuurisesta työstä antaa sille valmiuksia vaikutteiden välittämiseen.” 24

”Kristillisen lähetyksen elinehtona on jatkuva uudistuminen. - - - Lähetyksen uudistumisessa on välttämätöntä hengellinen uudistuminen, joka antaa pohjan kaikelle muulla suunnantarkistamiselle. On aina nöyrästi tunnustettava, ettei työllä ole siunausta, ellei lähetyksen Herra tunnusta sitä omakseen. Viime kädessä kaikki riippuu Pyhän Hengen läsnäolosta, voimasta ja opastuksesta.” (16)

”Herätys on lähetyksen kannalta tärkeä, mutta se ei yksin ratkaise yhteisön uudistumista. Kaiken uudistumisen lähtökohta on, että yhteisö itse hakeutuu jatkuvasti evankeliumin äärelle uutta voimaa ja näkyä etsien.” (16)

”Pyhän Hengen läsnäolo rohkaisee katumukseen, omien virheiden myöntämiseen ja uuteen avoimuuteen, jolloin voi toteutua Efesolaiskirjeessä kuvattu ihanne: ”Silloin me noudatamme totuutta ja rakkautta ja kasvamme kaikin tavoin kiinni Kristukseen, häneen, joka on pää. Hän liittää yhteen koko ruumiin ja pitää sitä koossa kaikkien jänteiden avulla, kunkin jäsenen toimiessa oman tehtävänsä mukaan, ja näin ruumis kasvaa ja rakentuu rakkaudessa.” Ef. 4:15-16. Armolahjat on annettu seurakunnan rakentamiseksi lähellä ja kaukana.” (16)

”Länsimaista kulttuuria on pidetty juuriltaan juutalais-kristillisenä ja kirkkojen toimintaa olennaisena osana länsimaisten yhteiskuntien elämää. Tilanne on kuitenkin monista syistä

muuttunut. - - - Muuttuneen tilanteen takia lähetys Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa on tulevaisuudessa maailmanlähetyksen suuria haasteita. Siinä länsimaiset kirkot tarvitsevat Afrikan, Aasian ja muiden mantereiden kirkkojen apua monimiljoonaisen maahanmuuttajaväestön kohtaamisesta alkaen. - - - Myös syntyperäisen eurooppalaisen väestön kohtaamisessa muiden mantereiden kirkkojen apu voi olla tarpeen. On monia merkkejä siitä, että tämä vaikutus tulee kirkkoa rakentavan **karismaattisuuden, yhteisöllisyyden ja laaja-alaisen maallikkotodistuksen** muodossa. - - - Länsimaiset kirkot ovat monessa mielessä tienhaarassa. Pysyvätkö perinteiset pääkirkot koossa ja säilyttävätkö ne uskottavuutensa? Ne voivat löytää ja säilyttää identiteettinsä vain uudistamalla hengellisesti. Länsimaisten kirkkojen uudistuminen on siksi maailmanlähetyksen tärkeimpiä kysymyksiä." (21)

6.2. Yhdessä Jumalan lähetyksessä

Luterilaisen Maailmaliiton lähetysasiakirja Yhdessä Jumalan lähetyksessä, Together in God's mission, on laadittu Addis Abebassa vuonna 1988.

Lähetys kuuluu kirkon apostoliseen olemukseen. Sanan ja sakramenttien virka on sitä varten, että ihmiset voisivat tulla uskoon. Kuitenkin **lähetys on myös muiden seurakuntalaisten tehtävä** oman työn ohella. 192

"Kristillinen Eurooppa" ei enää itsestään selvä lähettävä osapuoli, vaan myös lähetysalue. 193

Missionaarinen kirkko pyrkii lähetyksen raja-alueille: uskon ja epäuskon kohtaamispaikkaan. Hyvä uutinen pelastuksesta Kristuksessa on julistettava niille, jotka eivät ole kuulleet tai eivät ole vastanneet ja niille, jotka ovat unohtaneet sen tai vieraantuneet siitä. **Kirkon tulisi varustaa työntekijät ja muut seurakuntalaiset** kohtaamaan nämä välittömät haasteet. 197, 198

Maallistuneessa ympäristössä **tavallisen ihmisen tavoittaminen on maallikoille helpompaa** kuin seurakunnan työntekijöille. 203

Kristillisen yhteisön täytyy löytää elämän ja ajattelun **malleja, jotka ovat kaupunkialueille luonteenomaisia.** 204

Kaikella kirkon elämällä on missionaarinen luonne. Missionariselle seurakunnalle on luonteenomaista yhteinen näky, joka tekee kaikki sen jäsenet monenlaisine lahjoineen ja elämäntilanteineen – nuoret ja vanhat, miehet ja naiset, perheelliset ja yksinäiset – kykeneviksi hoitamaan oman osuutensa yhteisestä lähetystehtävästä. **Seurakunta on avoin ja mukaansa kutsuva yhteisö**, joka ei tee erotusta "meikälaisten" ja muiden välillä ja joka rakastavasti hyväksyy "ulkopuoliset" ja vetää heidät yhteyteensä. 209, 210

Ennallaan pitämisen halu on lähetystyön este. Silloin seurakunta pitää keskipisteenä omaa elämäänsä ja omia rakenteitaan. 212, 213

Lähetystyöhön tarvitaan uusia malleja. Uutta viiniä ei voi kaataa vanhoihin leileihin. **Missionaariset perusyhteisöt ovat yhä tärkeämpiä moniarvoisuuden lisääntyessä erityisesti kaupungeissa..** 217

6.3. Risto A. Ahonen, Kristinusko länsimaiden ulkopuolella

Risto A. Ahonen esittää esitelmässään, kuinka etelän kristillisyyden poikkeaa länsimaisesta kristillisyydestä.

1. Kolmannen maailman kirkkoja ei rasita länsimaisen valistusfilosofian perintö. - - - Se näkyy ennen muuta **elämän ja uskon kokonaisvaltaisessa tulkinnassa**. Ihmisjärki on toki tärkeä apuneuvo ja lahja uskon perusteiden ymmärtämisessä, mutta yksinään se on myös kovin rajoittunut. Elämässä on paljon sellaista, jota järjellä ei pysty selittämään. Etelän kirkoissa viileän tarkkailun ja pohdiskelun tilalla on kokonaisvaltainen eläytyminen uskon todellisuuteen. - - -

2. Toinen ero näkyy raamatuntulkinnassa, joka on etelän kirkoissa vahvasti kontekstisidonnaista. Siinä kysytään, mitä **Raamattu puhuu juuri meidän kulttuurimme ja yhteiskuntamme keskellä**. - - -

3. Afrikkalainen ja aasialainen kristillisyyden poikkeaa länsimaisesta **voimakkaan yhteisöllisyyden** korostuksen takia. Länsimaisen kulttuurin ja kristillisyyden erityinen anti muulle maailmalle on yksityisen ihmisen arvon korostaminen. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen Jumalan ja ihmisten edessä. Jokaisen elämällä on jokin tarkoitus. Tämä arvokas näkökulma on usein kääntynyt vastakohtaan ja muuttunut itsekkääksi oman edun tavoitteluksi ja ahneudeksi. Uskonnon privatisoituminen on nimenomaan länsimainen ilmiö, jossa usko kätetään sisimpään muilta piiloon. Privatisoituminen on mennyt niin pitkälle, etteivät vakaumukselliset kristityt vanhemmista aina halua tai edes uskalla puhua lapsilleen uskostaan. - - - Varsinkin Afrikassa usko on yhteinen asia, yhdessä elettyä, koettavaksi ja jaettavaksi tarkoitettu. - - -

4. Etelän kirkkojen eräs tunnusomaisimmista piirteistä koskee niiden **karismaattisuutta**, joka ilmenee erityisesti monien armolahjojen käytössä kuten kielilläpuhumisen, parantamisen ja profetoimisen. Pyhän Hengen työlle ja johdatukselle pannaan suurta painoa. Karismaattisuus ei välttämättä liity minkään kirkon tai hengellisen liikkeen toimintaan, vaan se näyttää liittyvän kristinuskon spontaaniin leviämiseen ja näyttää sopivan etelän kristittyjen mentaliteettiin paremmin kuin pohjoisen ihmisen järkipäiväinen asennoituminen. - - -

Karismaattinen kristillisyyden on meille länsimaisille kristityille suuri haaste. Riippumatta siitä pidämmekö siitä vai emme, me kohtaamme sen juuri siellä, missä kristinusko nopeimmin kasvaa ja missä kristinuskon tulevaisuus näyttää rohkaisevimmalta. Meidän tulisi paikata suuret aukot uskon tietämyksessämme ja ennakkoluulottomasti tutkia, mikä etelän karismaattisuudessa on aitoa ja mikä ei.

5. Etelän kirkoissa **jumalanpalvelus on seurakunnan elämän keskus**. Se on luonteeltaan ikään kuin suurperheen yhteinen juhla, josta kenelläkään ei ole kiirettä pois. Luonnollisesti jumalanpalveluksessa näkyy **kontekstin saama yhä suurempi huomio musiikissa, liturgiassa, julistuksessa ja yhteenkuuluvuuden osoittamisessa**.

6.4. Mission-shaped Church

Englannin anglikaanikirkko määrittelee missionaarisen seurakunnan viisi arvoa seuraavasti: (Mission-shaped Church, 81, 82.)

Missionaarinen seurakunta on keskittynyt Kolmiyhteiseen Jumalaan

Palvonta on missionaarisen seurakunnan ytimessä, ja Jumalan tunteminen ja rakastaminen Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä on sen pääasiallinen inspiraatio ja ensisijainen tarkoitus. Se palvoo ja palvelee missionaarista Jumalaa, ja ymmärtää itsensä Jumalalliseen tehtävään osallisena. Koko sen elämää ja toimintaa kannattelee rukous.

Missionaarinen seurakunta on inkarnatorinen

Missionaarinen seurakunta pyrkii muotoutumaan suhteessa siihen kulttuuriin, jossa se sijaitsee tai johon se on kutsuttu. Kun se on kutsuttu olemaan kulttuurirajoja ylittävä, sen pitkäaikaiset jäsenet tai ydinryhmä panee syrjään omat kulttuuriset mieltymyksensä kirkosta salliakseen sellaisen seurakunnan muodon tai tyylin syntymisen, joka muotoutuu niiden mukaan, joita he yrittävät tavoittaa. Jos seurakunta on ollut pitkään vallitseva, niin se arvioi itseään suhteessa sen yhteisön kulttuuriin, jota se palvelee, ja riisuu pois kaiken, mitä evankeliumi ei vaadi. Inkarnatorinen seurakunta pyrkii olemaan herkkä Hengen toiminnalle yhteisössään.

Missionaarinen kirkko pyrkii muutokseen

Missionaarinen seurakunta on olemassa muuttaakseen sen yhteisön, jota se palvelee, evankeliumin ja Pyhän Hengen voiman avulla. Se ei palvele itseään, ei etsi omaansa eikä ole itseensä keskittynyt. Jumalan valtakunta on sen tavoite ja seurakunta käsitetään Jumalan valtakunnan palvelijaksi ja merkiksi omassa yhteisössään, oli se sitten lähiympäristö tai verkosto.

Missionaarinen seurakunta tekee opetuslapsia

Missionaarinen seurakunta on aktiivinen kutsuessaan ihmisiä uskomaan Jeesukseen Kristukseen ja on yhtäläillä sitoutunut johdonmukaisen kristillisen elämäntyylin kehittämiseen kulttuuriin sopivalla tavalla, eikä vetäydy pois siitä kulttuurista tai niistä kulttuureista, joissa se toimii. Se palvelee kulttuuria, mutta esittää samalla vastakulttuurisen haasteen yhteisessä elämässään, joka perustuu evankeliumin maailmankuvaan ja arvoihin. Se rohkaisee koko Jumalan kansan hengenlahjoja ja kutsumusta ja investoi johtajien kehitykseen. Se on kiinnostunut yksilöiden muuttumisesta, samoin kuin yhteisöjen muuttumisesta.

Missionaarinen seurakunta on suhteessa elävä

Missionaarisessa seurakunnassa muodostuu uskon yhteisö. Sitä leimaa tervetulleeksi toivottaminen ja vieraanvaraisuus. Sen henki ja tyyli ovat avoimia muutokselle uusien jäsenten liittyessä siihen. Uskovia rohkaistaan solmimaan keskinäisiä riippuvuussuhteita toisten kristittyjen kanssa kun he kasvavat Kristukseen. Yhteisönä se tietää olevansa epätäydellinen ilman riippuvuussuhteita muihin kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin. Se ei pyri erillisyyteen.

Kun arvioidaan, millainen Englannin anglikaanikirkko on tulevaisuudessa, anglikaanikirkon missiotyöryhmän puheenjohtaja, piispa Graham Cray lisää kuudennen arvon: ”Katsotaan”, ”Let’s see”. Aidosti missionaarinen kirkko ei lyö lukkoon tulevaisuuttaan etukäteen, vaan luottaa Jumalan johdatukseen ja on valmis tarpeen tullen muuttamaan tapojaan ja tyyliään, kun uusia jäseniä liittyy seurakuntaan.

Mietintö rohkaisee synnyttämään uusia seurakunnan muotoja ja ottamaan ne perinteisten seurakuntien rinnalle. Se ehdottaa tätä varten useita toimenpiteitä seurakunta-, rovastikunta- ja hiippakuntatasolle, koulutukseen ja varainkäyttöön. (Mission-shaped Church, 145 – 149.)

6.5. Christian A. Schwarz: Seurakunnan luontainen kehitys

Kirjassaan Seurakunnan luontainen kehitys Christian A. Schwarz luettelee kahdeksan eri tekijää, joiden on huomattu laajan tutkimuksen perusteella olevan oleellisia seurakunnan kehitykselle.

- 1. Valtuuttava johtajuus**
- 2. Lahjoihin perustuva palvelutehtävä**
- 3. Intohimoinen hengellisyys**
- 4. Toimivat rakenteet**
- 5. Innoittava jumalanpalvelus**
- 6. Kokonaisvaltaiset pienryhmät**
- 7. Tarveperusteinen evankelointi**
- 8. Rakkaudelliset ihmissuhteet**

Kirjan perusteella em. tekijöitä voi kuvata lyhyesti seuraavalla tavalla: (Schwarz, 22-37)

1. Valtuuttava johtajuus

Johtajat keskittyvät valtuuttamaan muita palvelutyöhön. Maallikoita ei käytetä apulaisina toteuttamaan johtajien päättämiä tavoitteita, vaan heitä tuetaan ja motivoidaan löytämään oma kutsumuksensa ja paikkansa. Johtajat eivät hoida seurakunnan velvoitteita yksin, vaan käyttävät suurimman osan aikaansa valmentamiseen, delegointiin ja moninkertaistamiseen.

2. Lahjoihin perustuva palvelutehtävä

Seurakuntalaisia autetaan tunnistamaan lahjansa ja löytämään oma tehtävänsä seurakunnassa. Schwarzin tutkimuksessa tämä tekijä vaikutti eniten seurakuntalaisten tyytyväisyyteen ja elämäniloon. Tutkimuksessa todettiin, että saksankielisessä Euroopassa 80 prosenttia aktiiviseurakuntalaisista ei pystynyt tunnistamaan lahjojaan, mikä on suurimpia esteitä löytää reformaation löytämä kaikkien uskovien pappeus. Tällä tekijällä on kaksi ulottuvuutta, joista kumpikaan ei saa puuttua: Jumalan suvereeni päätösvalta lahjan sisällön suhteen ja tuon lahjan käyttäminen seurakunnan palvelemiseen. Teknokraatit haluavat sanella palvelutehtävien sisällön eli estävät seurakuntalaisia etsimästä omaa Jumalalta saatua kutsumusta. Hengellistävasti ajattelevat vastustavat kaikenlaisia suunnitelmia ja seurakuntarakenteita ja keskittyvät lahjojen erikoisuuteen tai ylikuonnollisuuteen, mikä estää lahjojen käytön suunnitelmallisessa seurakuntaelämässä.

3. Intohimoinen hengellisyys

Seurakuntakehitys ei riipu hengellisistä suuntauksista tai erityisistä hengellisistä harjoituksista, vaan iloisesta ja innostuneesta uskon harjoittamisesta. Lakihenkiyys, ts. velvollisuuteen perustuva, oikeaoppisuuden ylikorostaminen, oikeiden moraal sääntöjen noudattaminen jne., ei kehitä seurakuntaa. Esimerkiksi rukouksen määrä ei tutkimuksessa ollut ratkaiseva seurakunnan hyvinvoinnissa. Sen sijaan rukouksen kokeminen innostavana oli merkittävä asia. Innostus ei yksinään tietenkään ole riittävä mittari seurakunnan elämässä, mutta sen puuttuessa uskonelämän luonne suhteena Jeesukseen Kristukseen näivettyy ja muuttuu tavoiksi tapojen vuoksi tai fanatismiksi.

4. Toimivat rakenteet

Hengellistävasti ajattelevat kyseenalaistavat rakenteiden merkityksen, teknokraatit puolestaan pitävät rakenteita helposti seurakunnan syvimpänä olemuksena. (Tutkimuksen mukaan traditionalisteilla on erittäin kielteinen suhde seurakunnan kasvun ja laadun merkityksen tunnustamiseen.) Schwarzin mukaan jatkuva rakenteiden arviointi ja valmius niiden muuttamiseen

(kuten lannistavat johtajuusrakenteet, hankalat jumalanpalvelusajat jne.) on tärkeää seurakunnan hyvinvoinnille.

5. Innoittava jumalanpalvelus

Riippumatta jumalanpalveluksien kohderyhmästä, liturgisesta tai vapaasta tyylistä, kirkollisesta tai maallisesta kielestä, keskeinen laatutekijä on se, kokevatko osallistujat jumalanpalveluksen innoittavaksi ja inspiroivaksi. Tätä näkemystä vastustavat helposti ne, jotka osallistuvat tilaisuuksiin täyttääkseen uskonnollisen velvollisuutensa. Toisaalta vastustajia löytyy myös hengellistäjistä, jotka väheksyvät mielekkään jumalanpalvelusjärjestyksen, kokouspaikan viihtyisyyden, hyvin järjestetyn tervetuloivotuksen ym. merkitystä ja pelkäävät niiden pinnallistavan seurakunnan elämää.

6. Kokonaisvaltaiset pienryhmät

Hyvinvoivan ja kasvavan seurakunnan yksi tärkeimmistä tekijöistä ovat kokonaisvaltaiset pienryhmät. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitetaan ihmisille henkilökohtaisten läheisten asioiden käsittelyn mahdollisuutta ja toisten palvelemisen oppiminen hengellisten lahjojen kautta. Pienryhmissä ihmiset käyvät läpi seurakunnan keskeisiä periaatteita ja harjoittelevat niiden toteuttamista, eivät vain pänntää päähänsä käsitteitä.

7. Tarveperusteinen evankeliointi

Tälläkin osa-alueella pyritään löytämään kunkin seurakuntalaisen lahjat. Kaikki eivät ole evankelijoita, joten systemaattista evankelointiohjelmaa ei suositella. Sen sijaan jokaista uskovaa rohkaistaan käyttämään omia lahjojaan palvelemaan niitä ihmisiä, jotka hän jo tuntee, varmistamaan että he kuulevat evankeliumin ja rohkaisemaan heitä olemaan yhteydessä paikallisseurakuntaan. Tärkeää on keskittyä seurakunnasta vieraantuneiden kysymyksiin ja tarpeisiin, ei manipuloiviin ohjelmiin.

8. Rakkaudelliset ihmissuhteet

Rakkaudelliset ihmissuhteet on yksi seurakunnan laadullisen ja määrällisen kasvun laatutekijä. Tutkimuksessa kysyttiin mm. seurakunnassa vallitsevasta vieraanvaraisuudesta ja siitä, nauretaanko seurakunnassa paljon. Erityisesti naurun määrä seurakunnassa liittyi selvästi seurakunnan hyvinvointiin ja kasvuun. On tärkeää, että seurakuntalaisilla on mahdollisuus viettää aikaa yhdessä. Samoin on merkittävää, kuinka seurakunnan johtajat ovat perillä muiden vastuunkantajien elämäntilanteesta.

Seuraavassa luvussa pohdin KohtaamisPaikka-yhteisön erityispiirteitä suhteessa näihin malleihin ja perinteisiin seurakunnan muotoihin.

7. KohtaamisPaikan keskeiset erityispiirteet

Selvitettäessä KohtaamisPaikka-yhteisön elämään osallistuvien ihmisten innostuksen syitä, esille voidaan nostaa seuraavat erityispiirteet: Pyhän Hengen toiminta, mukaan lukien armolahjat, yhteisöllisyys, ilmapiiri, vapaaehtoistyö, missionaarisuus ja kontekstuaalisuus.

7.1. Pyhän Hengen armolahjat

Luterilaisen kirkkomme tavanomaisesta toiminnasta ehkä selvimmin poikkeava piirre KohtaamisPaikka-yhteisössä on suhde Pyhän Hengen armolahjoihin. Armolahjoista opetetaan ja niitä pidetään seurakunnan ja kristityn elämään normaalisti kuuluvana asiana. Seurakunnan työtä pyritään tekemään juuri armolahjojen avulla. Ne nähdään tietystä mielessä arkisina, toisin sanoen niitä ei pidetä poikkeuksellisina tai erityisen hyvän kristillisen elämän saavutuksina. Samalla tavoin kuin usko koetaan jokaiselle tarkoitettuna, armolahjat koetaan kaikille kristityille kuuluvana asiana.

Yhteisössä armolahjojen opetetaan olevan yhteisön asia, ei yksilöiden omaisuutta tai ominaisuus. Juuri seurakunnan ollessa koolla odotetaan, että Jumala voi hoitaa ihmisiä kunkin lahjojen kautta. Tässä on yksi todennäköinen syy kokoontumisaktiivisuuteen. Ihmiset tulevat tilaisuuksiin, koska siellä on mahdollista kokea, että Jumala koskettaa kunkin elämää hyvin todellisella tavalla. Joko yksilö saa itse apua tai hän kokee, että hän voi auttaa muita.

Erityisesti rukouspalvelussa, jossa kunkin puolesta voidaan rukoilla henkilökohtaisesti, ihmiset usein kokevat saavansa apua juuri omiin ongelmiinsa. Rukouspalvelu näyttää olevan huomattavasti nopeampi tapa kohdata ihmisiä kuin henkilökohtainen sielunhoito. Rukouspalvelussa pitäydytään tiukasti rukouksessa, sillä koulutuksessa ja rukouskäytännössä painotetaan, että rukouspalvelijoilla ei ole lupaa ryhtyä sielunhoitajiksi. Yhteisön toiminnassa on huomattu sama kuin Englannin New Wine –seurakunnissa: jos jumalanpalvelus ja pienryhmät ovat toimivia, suurin osa sielunhoidon tarpeesta häviää. Näin vapautuu voimavaroja paljon aikaa vievästä sielunhoidosta muuhun seurakunnan elämään.

Risto A. Ahosen mukaan länsimaisen kristillisyyden tulisi paikata suuret aukot tietämyksessään karismaattisuudesta (Ahonen 2004). Mielestäni KohtaamisPaikan tapa elää todeksi uskoa Isään,

Poikaan ja myös Pyhään Henkeen on varteenotettava. Monet, jotka ovat kauan etsineet luterilaiselle kirkolle soveliaista tapaa käyttää armolahjoja seurakunnassa, pitävät KohtaamisPaikka-yhteisöä yhtenä parhaista toteuttamismalleista. Siellä tämä alue on hallitusti erilaisten tilaisuuksien luonteva osa.

Armolahjoista opetetaan, niitä pyydetään yhdessä rukoillen Jumalalta, niihin suhtaudutaan arkisesti (kyselylomakkeet jne.) ja Pyhään Henkeen luotetaan siten, että hänen ajatellaan antavan lahjojaan kaikille. Lahjat eivät suinkaan ole samoja kaikilla eikä niiden oleteta ratkaisevan kaikkia seurakunnan osa-alueita. Lienee syytä mainita myös se, että yhteisön opetuksissa käsitys ihmisen yhtäaikaisesta syntisyydestä ja pyhydestä on selkeä. Suhde ihmisen mahdollisuuksiin ja velvollisuuksiin on jotenkin leppoisa ja pikemmin Jumalan armoa ja hyvyyttä kuin ihmisen toimintaa korostava. Samalla kuitenkin yksi yhteisön avainalueista on juuri käsitys siitä, että Jumala voi käyttää syntistä, tavallista ihmistä erittäin merkittävällä tavalla muiden auttamiseen milloin tahansa. Tässä armolahjat, armosta saadut lahjat seurakunnan ja ihmisten auttamiseen, voivat olla suureksi avuksi.

7.2. Yhteisöllisyys

Armolahjojen ja kokonaisuudessaan Pyhän Hengen läsnäolon odottaminen johtavat osaltaan KohtaamisPaikka-yhteisön kokoontumisia yhteisölliseen suuntaan. Opetuksen sisällöissä korostuu Jumalan läsnäolo koolla olevan seurakunnan keskellä. Tämän vuoksi raamatunopetuksen ja ehtoollisenvieton ohella eri tilaisuuksissa käytetään paljon aikaa ylistyslauluihin ja Jumalan edessä olemiseen. Tälle on vaikea löytää luontevia suomenkielisiä sanoja, mikä ehkä kuvastaa sitä, että asia on meille hyvin sisäinen eikä siitä ole totuttu puhumaan. Tästä voisi käyttää sanaa Jumalan palvonta, vaikka se kuulostaa helposti liian juhlalliselta. Joka tapauksessa tilaisuuksissa varataan paljon aikaa rukoukseen ja ylistyslauluihin. Painopisteenä ei ole yksilön kokemukset, vaan yhdessä oleminen Jumalan edessä. On ratkaisevan tärkeää, että kukin on Jumalan edessä yhdessä muiden kanssa. Jumalan odotetaan olevan Raamatun opetuksen mukaan juuri ihmisten keskellä, yhteisössä. Hän ei ole vain minua varten, vaan kauttani myös muita varten ja minullekin vahvasti läsnä muiden kautta.

Sekä armolahjat että yhteisöllisyys koetaan usein hieman vaikeiksi eritellä. Helposti ne koetaan ”henkimaailman jutuiksi”, niin kuin sanonta kuuluu, eli vaikeiksi selittää ja ymmärtää.

KohtaamisPaikka-yhteisön elämää ei voi kuitenkaan ymmärtää ilman niitä. Juuri niistä näyttää nousevan yhteisön erityisluonne, joka innostaa ihmisiä osallistumaan, uskomaan, sitoutumaan, kantamaan vastuuta ja kertomaan Jumalasta muillekin.

Yhteisöllisyys ei tarkoita yhdenmukaistamista. Yhdessä olemisessa korostetaan sitä, että kukin saa olla vapaasti. Ei ole pakko nousta seisomaan tai tehdä mitään, mikä ei tunnu luontevalta. Samalla rohkaistaan kuuntelemaan, kuuntelemaan ja kokemaan vaikutteita omassa itsessään. Juuri vapaus, siihen luottaminen, että saan olla seurakunnassa ja Jumalan edessä vapaa, lapsen asemassa Isän Jumalan edessä, avaa ihmiset auttamaan muitakin.

Yhteisöllisyys näkyy osaltaan myös työpalavereissa. Niissäkin käytetään aikaa rukoukseen. Ajatuksena ei ole, että kukin olisi saanut nipistettyä kristillisyytensä kuntoon ennen töitä, vaan yhteen kokoontumisen suurin merkitys on aina Jumalan läsnäolo seurakunnan keskellä. Tämä mielessä kaikki tekeminen saa uuden sävyn. Yksilön suorituspainet vähenevät ja muut ihmiset eivät edustakaan vaatimusta vaan voimavaraa. Tämä saa aikaan kokemuksen siitä, että seurakunnan toiminnassa, omassa vastuunkantamisessakin virkistyy.

Yhteisöllisyydelle annetaan tilaa tilaisuuksien tarjoilussa, pienryhmissä, tutustumisessa muihin, yleensäkin ihmissuhteiden aktiivisen tarjoamisen muodossa. Schwarzin tutkimuksen mukaan rakkaudelliset ihmissuhteet seurakunnassa on yksi hyvinvoivan ja kasvavan seurakunnan laatutekijä. Yhteisöllisyyden tavoitetta ei kuitenkaan saa irrottaa muista tavoitteista. Jos yhteisöllisyys muuttuu päätavoitteeksi, se kääntyy itseään vastaan. Yhteisöllisyys on tavallaan Jumalan läsnäolon odottamisen ja kokemisen sivutuote. Samalla se kuuluu yhteen kontekstuaalisuuden ja erityisesti missionaarisuuden kanssa.

7.3. Ilmapiiri

Ilmapiiri KohtaamisPaikan tilaisuuksissa on leppoisa, hieman kesäjuhliin verrattava. Väki liikkuu vapaasti, erityisesti pienten lasten perässä. Äänentoisto on hoidettu niin, että lasten äänet ja pieni rupattelu ei haittaa tilaisuuden kulkua. Yleinen kommentti KohtaamisPaikasta koskee juuri sen ilmapiiriä. Se koetaan helpommin lähestyttävänä kuin kristilliset tilaisuudet yleensä. Selkeä illan

runko helpottaa osallistumista. Samalla runko on epämuodollinen, ts. runko sisältää vapaan kommunikaation mahdollisuuksia. Kukaan ei tiedä ennen illan tilaisuutta tai edes sen alussa, mitä kaikkea ilta tulee sisältämään. Kuitenkin jokainen osa on selkeästi johdettu. Tavanomaiseen jumalanpalvelukseen verrattuna rakenne on yksinkertaisempi ja se juonnetaan niin, että ensimmäistä kertaa mukana olevakin ymmärtää koko ajan, mitä seuraavaksi tapahtuu. Toisaalta se on myös avoimempi seurakunnan keskinäiselle vuorovaikutukselle: ryhmien käyttö rukouksessa, keskustelussa jne., rukouspalvelu, vapaa mahdollisuus valita, milloin istua tai seistä tai polvistua jne., profetoiden ja tiedon sanojen jakamisen mahdollisuus jne. Tavanomainen jumalanpalvelus on usein kirjoitettu sanasta sanaan jo ennen jumalanpalvelusta, mikä näkyy usein myös sen toteuttamisessa jäykkyytenä. Tuomas-messun tyyppinen, vapaa esirukousosio olisi mahdollinen, mutta se ei liene yleisessä käytössä.

Joskus karismaattisuuden liitetään kireää ja lakihenkinen ilmapiiri, ts. sen koetaan olevan vaativaa ja pelottavaakin. Lähetystilastojen mukaan juuri kasvavissa kirkoissa ja seurakunnissa salaisuutena on karismaattisuus, joten siitä täytyy olla olemassa myös ihmisiin vetoavia ja hyväksi koettavia versioita. Monet kokevat juuri leppoisan ilmapiirin vuoksi, että KohtaamisPaikka-yhteisö on löytänyt tällaisen hyvän lähestymistavan.

7.4. Vapaaehtoistyö

Edellä mainittujen erityispiirteiden pohjalta nousee KohtaamisPaikka-yhteisön voimakas vapaaehtoistyö. Kun ihmiset kokevat saavansa itselleen jotain tärkeää ja virkistävää seurakunnan elämässä, he myös sitoutuvat siihen. KohtaamisPaikassa jokainen seurakuntalainen nähdään täysvaltaisena seurakunnan tehtävän toteuttajana, koulutuksesta, ammatista, iästä, sukupuolesta tai lahjoista riippumatta.

Yhteisön toiminta ei olisi mahdollista vain palkattujen työntekijöiden varassa. Sen koko toiminta perustuu osaltaan siihen, että jokaisella seurakuntalaisella on oikeus kokea olevansa tarpeellinen Jumalan valtakunnan elämässä ja työssä. Jokaisessa KohtaamisPaikka-illassa on vähintään 26 vastuunkantajaa ja kaikki muukin toiminta, kuten pienryhmät, Alfa-kurssit ja erilaiset tempaukset ovat vapaaehtoistyön varassa.

Oleellisen tärkeä tekijä yhteisön vapaaehtoistyössä on hengellisen vastuun antaminen vapaaehtoisille. Heitä ei vain käytetä apulaisina suorittamaan työntekijän antamia rutiinitehtäviä, vaan he ovat mukana suunnittelemassa, rukoilemassa ja ideoimassa yhteisön elämää. Samoin heille on annettu tehtävästä riippuen paljon vapautta ja vastuuta omasta osa-alueestaan. Tässä pyritään toteuttamaan luterilaiseen oppiin kuuluvaa ns. yleistä pappetta, mikä vapaaehtoistoiminnan kannalta olisi saatava toteutettua, sillä kirkkomme työntekijäkeskeisyys on ilmeinen.

KohtaamisPaikan toiminnan perusteella voi jopa herättää kysymyksen, onko kirkossamme vellova naispappeuskeskustelu osaltaan seurausta yleisen pappouden heikosta asemasta? Kun vastuutehtäviä pyritään vilpittömästi jakamaan kaikille, pastoreiden ja muiden seurakuntalaisten välinen ero pienenee. Siitä huolimatta, että luterilaisen kirkon tunnustuksen käsitys sanan ja sakramenttien hoitamisen virasta on selkeä, on mielestäni kyseenalaista, nouseeko nykyinen käytäntö ja virkakiistely luterilaiselta ja raamatulliselta pohjalta. Olisi mielenkiintoista nähdä, millaiselta näyttäisi seurakunta, jossa seurakunnan kokoontumisessa ”jokaisella on jotakin annettavaa” (1. Kor. 14:26) nykyisen työntekijäkeskeisyyden (mies- tai naispappikeskeisyyden) sijaan. KohtaamisPaikan väen keskuudessa en ole kertaakaan kuullut vakavaa keskustelua naispappeuskysymyksestä. Englannissa New Wine –liikkeen piirissä kysymys ei myöskään tunnu elävän. Naisilla ja miehillä riittää tekemistä seurakunnasta vieraantuneiden etsimisessä ja jokaisen lahjoilla tuntuu olevan käyttöä. Jokaiselle etsitään rukoillen omaa paikkaa.

7.5. Missionaarisuus

Suomen Lähetysseuran perusteasiakirja Lähetys: Yhteinen usko – yhteinen tehtävä määrittelee missionaarisuuden seuraavasti:

”Aito kirkko on luonteeltaan missionaarinen. Kirkon missionaarisuus ilmenee erityisesti paikallisseurakunnassa. Tällainen seurakunta on **avoin, ulospäin suuntautunut, rukoileva, vieraanvarainen, rakenteiltaan joustava ja ilmapiiriltään lämmin rakkauden yhteisö.**”
(Perusteasiakirja, 24)

Tämän määritelmän pohjalta KohtaamisPaikka-yhteisöä voisi kuvata yhdellä sanalla missionaariseksi. Jumalan kohtaamisen lisäksi juuri ulospäin suuntautuminen, ihmisten etsiminen ja heille avuksi oleminen tekee yhteisöstä elinvoimaisen.

KohtaamisPaikka-yhteisö tukee eri tavoin osallistujiansa suuntautumista seurakunnan kokoontumisista ulospäin. KohtaamisPaikka-iltoihin kutsutaan ihmisiä eri tavoin. Näitä tapoja ideoidaan yhdessä. Esimerkiksi syksyllä 2003 osa yhteisön väestä järjesti haravoimistalkoot kirkon lähistön omakotialueella. Asiasta jaettiin tiedotteita koteihin ja halukkaat saivat ilmaista haravointiapua. Opiskelukauden alussa syksyllä 2004 yhteisö järjesti talkoapua Kortepohjan ylioppilaskylään muuttaville. Muuttajille valmistettiin eväspusseja ja tarjouduttiin auttamaan huonekalujen kantamisessa jne.

Yhteisössä käyvät ihmiset kokevat motivoivana kutsua muita kokoontumisiin. Illoissa ei painoteta yksilökeskeistä uskonratkaisun tekemistä, enemmänkin ihmisiä kutsutaan mukaan yhteisöön, jossa opetetaan Raamatusta, rukoillaan paljon yhdessä, kannetaan vastuuta yhteisestä toiminnasta ja vietetään ehtoollista. Rukouspalvelussa ihminen saa pyytää apua ja rukousta tietenkin myös uskon syntymiseen liittyvissä kysymyksissä.

Jokaista mukana olevaa rohkaistaan myös rukoilemaan muiden ihmisten puolesta. Sitä toteutetaan yhteisön toiminnassa myös harjoittelumielessä. Näin joskus tehdään esim. pienissä ryhmissä KohtaamisPaikka-illoissa, jotta ihmiset rohkaistuisivat rukoilemaan vaikkapa työkavereiden puolesta, kun nämä kertovat elämänsä hankaluuksista, sairauksista tms.

Yhteisön toimintaan osallistujista moni on ollut lyhytaikaisilla lähetysjaksoilla ulkomailla. Yhteisön nuoren ikärakenteen valossa voi odottaa, että moni harkitsee lähtöä kokoaikaiseen lähetystyöhön. Jo nyt yhteisö tukee kokoonsa nähden voimakkaasti lähetystyötä, myös taloudellisesti.

7.6. Kontekstuaalisuus

Kaikessa toiminnassa pyritään ottamaan huomioon ihmisten oma, heille tuttu kulttuuri. Tavoitteena on välittää kristillistä sanomaa ja elämää ymmärrettävällä tavalla ja sen mukaisia muutoksia ollaan valmiita tekemään. Yhteisön kevyen rakenteen vuoksi sen toimintatapoja on helppo muuttaa. Tämä voi osaltaan rohkaista vastuunkantamiseen, sillä on rohkaisevaa nähdä, että seurakunnan

toimivuuteen on mahdollista vaikuttaa. Muussa kirkkomme toiminnassa pyritään usein kaikkia tyydyttäviin ratkaisuihin. Kun kulttuurimme ei kuitenkaan ole yhtenäinen, kaikille sopiva ratkaisu ei usein miellytä mitään yksittäistä ryhmää. Esimerkiksi kirkkomme eräs piirre jumalanpalveluselämässä on ollut ja on sen suuri yhdenmukaisuus. Kuitenkin nykyiset hälyttävän pienet kirkkossakäyntiprosentit omalta osaltaan vaativat kysymään, onko ympäristö ajanut yhdenmukaisen jumalanpalveluskulttuurin ohi. Ainakin kaupunkioissa, esimerkiksi Jyväskesäudulla, on vaikea ymmärtää, miksi joka sunnuntai tulisi järjestää toistakymmentä kulttuurisesti hyvin samantapaista jumalanpalvelusta, kun voisi hahmotella erilaisia toimintamalleja. Nykyisellä jumalanpalvelusmuodolla on paikkansa, mutta se ei edusta ainakaan suomalaisten enemmistön kulttuuria. Kaikkien erilaisten ihmisryhmien tavoittaminen yhdellä tavalla lienee mahdotonta, joten kukin seurakunta voisi omalla tavallaan etsiä oman ympäristönsä mukaista muotoa, joka voisi puhutella ihmisiä.

KohtaamisPaikka ei pyri olemaan eikä koe olevansa ainoa oikea yhteisö. Puheissa ja ilmapiirissä voi aistia sen, että yhteisön halutaan olevan yksi ilmentymä Pyhän Hengen työstä maailmassamme. Tarkoitus ei ole saavuttaa monopoliasemaa seurakunnan muotona, vaan täydentää omalta osaltaan kristillisen uskon ilmaisemisen kirjoa.

Yhtenä esimerkkinä on seurakunnan laulu ja musiikki. Se muodostuu helposti rajoittavaksi tekijäksi, kun ihmiset etsivät itselleen paikkaa seurakunnassa. Ylistyslaulut ovat helposti tarttuvaa ja rytmiltään bändisäestyksineen monille nykyihmisille helpompaa laulaa kuin vaikkapa virret urkujen säestyksellä. Laulujen sanat on usein kohdistettu Jumalalle sinä-muodossa, kun virret enimmäkseen puhuvat Jumalasta kolmannessa persoonassa. Lieneekö tähän syynä menneiden polvien käytäntö, jolloin jopa omia vanhempia teiteltiin tai puhuttiin kunnioittavasti kolmannessa persoonassa sinuttelun sijasta.

Olen oletanut, että ylistysmusiikki olisi etsiville ihmisille vaikea hyväksyä, sillä Jumalan ylistäminen ja sinutteleminen saattaa tuntua hankalalta. Kuitenkin juuri musiikki saa usein palautetta siitä, että se on virsiä helpompaa lähestyä. Kaiketi kulttuurisesti ainakin valtaväestöä lähempänä oleva musiikki voi sisältää myös melko suoraa hengellistä sanomaa ilman että sitä koettaisiin hengelliseksi kapulakieleksi. KohtaamisPaikka ei kuitenkaan ole pelkästään muotojen varassa. Jotkut kertovat kokevansa KohtaamisPaikan kokonaisuuden niin hyväksi ja rennoksi, että he sietävät myös musiikin, josta eivät muuten pidä.

Toisena käytännöllisenä esimerkkinä voi mainita kokoontumisajan. Sunnuntai kello 17.00 on havaittu hyväksi monesta syystä. Viikonloppuvapaalla olevat ihmiset ovat siihen aikaan jo valmiita aloittamaan viikon eikä kokoontuminen katkaise vapaata kesken, niin kuin sunnuntaiaamun kokoontuminen tekisi. Joskus sunnuntain aamujumalanpalvelus oli viikkovapaan eli sunnuntain aikaisin mahdollinen ajankohta, johon seurakuntalaiset ehtivät kauempaakin. Nyt sama ajankohta on keskellä vapaata ja monilla perheillä ainoa mahdollisuus viettää rauhallista aamua yhdessä. Sunnuntai-iltapäivä näyttää sopivan hyvin suurelle joukolle ihmisiä.

8. Soveltamismahdollisuudet ja -välineet

KohtaamisPaikka-yhteisön tarkoituksena ei ole olla oma, muusta kirkon elämästä erillinen saareke. Se pyrkii kokeilemaan uusia malleja seurakuntatyölle ja jakamaan näitä kokemuksia muillekin. Siksi yksi yhteisön tavoitteiden toteutumista mittaava asia on sen menetelmien **soveltamismahdollisuus** muissa yhteisöissä.

Tavanomaisessa seurakuntatyössä KohtaamisPaikan toimintatapojen soveltaminen on varmasti mahdollista. Vaikeutena on kuitenkin työntekijöiden **kiireisyys**. Vapaaehtoistyötä ei saada nousemaan pyytämällä sitten apua, kun palkattujen työntekijöiden voimavarat eivät enää riitä. Muiden vastuunkantajien valmentaminen vie työajasta KohtaamisPaikan kokemusten perusteella yli puolet työajasta. Sama kokemus on New Wine –liikkeen vastuunkantajilla Englannissa.

Vastuunkantajia ei myöskään motivoi valmiiden rutiinitehtävien suorittaminen. Mikäli vapaaehtoistyö halutaan saada nousuun, **vastuuta on annettava reilusti** jo suunnitteluvaiheessa. Yhteiseen rukoukseen on varattava aikaa. KohtaamisPaikan kokemusten perusteella armolahjojen vakavasti ottaminen työvälineinä on välttämätöntä.

Seurakunnissa olisi tehtävä melko suuria **linjavalintoja** sen suhteen, aiotaanko keskittyä edelleen palkattuina työntekijöinä suorittavaan työhön vai seurakuntalaisten valmentamiseen ja heidän lahjojensa löytämiseen. Vaikeinta lienee vanhoista toimintamalleista luopuminen.

Sinänsä KohtaamisPaikka, samoin kuin New Wine –verkosto Englannissa, antaa rohkaisevan esimerkin siitä, että **toimiva malli on löydettävissä**. Se on suhteellisen yksinkertainen toteuttaa, mutta KohtaamisPaikka jo olemassaolollaan viittaa siihen suuntaan, että yhtä aikaa seurakuntien kiireistä nykykäytäntöä ja KohtaamisPaikan malleja on vaikea saada mahtumaan kalenteriin. Työntekijöiden aika ei yksinkertaisesti riitä molempiin.

KohtaamisPaikan mallin toteuttaminen ei vaadi opillisesti mitään muutoksia, mutta kulttuurin ja käytäntöjen puolesta kyllä. Yhteisö on sitoutunut luterilaiseen oppiin mielestäni aidosti. Mikäli seurakunnissa löytyy tahtoa kokeilla vastaavaa, se on varmasti mahdollista. KohtaamisPaikka ei ole myöskään riippuvainen kenestäkään yksittäisestä johtajasta, vaan toimintaa lienee mahdollista toteuttaa missä tahansa.

Mikäli KohtaamisPaikka-yhteisön kokemuksia halutaan soveltaa muuallakin, seuraavat välineet ovat osoittautuneet käyttökelpoisiksi.

Johtajaretriitit

Näitä on Suomen Lähetysseurassa jo päätetty kokeilla, samoin Lapuan hiippakunnan koulutusohjelmassa. Suomessa ja Englannissa on huomattu olevan ratkaisevan tärkeää, että seurakunnan johtavat henkilöt saavat kokea käytännössä, mitä tällainen uudistus voi tuoda tullessaan. Samoin käytännön kokemusten kuuleminen niistä seurakunnista, joissa mallia on koetettu toteuttaa, on erittäin rohkaisevaa. Myös epäonnistumisten jakaminen on mielenkiintoista (ja hauskaa!), sillä usein epäonnistumisten kuuleminen rohkaisee ottamaan riskejä. Epäonnistumiset myös tuovat usein ilmi sen, että kyseessä ei ole yhdenmukainen kaava, vaan jokaisen seurakunnan ja yhteisön on aidosti löydettävä oma tapansa elää omassa ympäristössään, omien jäsentensä lahjojen mukaan.

Alfa-kurssi ja sen elementit.

Tähän maailmanlaajaan, lähes kaikki kirkkokunnat läpäisseeseen toimintamuotoon, on viisasta tutustua. Sen elementtejä voi käyttää seurakuntavierailuissa, Lähetysseuran rippikouluissa jne. Mikään ei estäne käyttämästä Alfa-kurssia uusien vastuunkantajien rekrytointiin. Tässä mm. Lähetysseuran jäsenjärjestöllä Kansan Raamttuseuralla on jo paljon kokemusta. Alfa-kursseilla on selkeästi määritelty muoto, johon ei tässä tarvitse puuttua tämän enempää.

Kuunteleva rukous

Rukouksen pitäminen hartauden harjoittamisen lisäksi yhteisenä työvälineenä asettaa haasteen työyhteisölle. Yhteisen rukouksen sijoittaminen jo kokousten ja suunnittelun rakenteeseen työvälineenä on ratkaisevan tärkeä elementti. KohtaamisPaikan suunnitteluissa, kokouksissa jne. ylistyksellä ja rukouksella sekä toinen toisensa hengellisellä hoitamisella on keskeinen asema. Lähetysseuran Lapuan hiippakunnan lähetystiimissä käytetään paljon aikaa rukoukseen jokaisen

kokouksen yhteydessä. Mielenkiintoista on, että jos kokouksen alussa varataan aikaa rukoukseen, aika riittää muidenkin asioiden käsittelyyn. Jos taas muut asiat hoidetaan ensin, aikaa ei tahdo riittää rukoukseen.

Suomen Lähetysseuran työssä rukouksella on luonteva paikka. Sen käyttöä työvälineenä voisi nostaa enemmän esiin. Lähetysseurien ja muiden vastuunkantajien rohkaisemisessa hengellisen vastuun kantamiseen ja jakamiseen rukous on myös erinomainen työväline. Esimerkiksi seurakuntien lähetysseurien neuvottelupäivillä näitä työtapoja on hyvä pitää esillä.

KohtaamisPaikka-yhteisön tapaista rukousta kuvaa hyvin kirja Bruce Collins, Profetian lahja.

Tutustuminen KohtaamisPaikka-iltoihin

Monet seurakunnat ovat käyneet ryhmänä tutustumassa KohtaamisPaikka-iltoihin. Tämän lisäksi illoissa on käynyt suuri määrä yksittäisiä seurakuntalaisia. Paikan päällä on helppo nähdä, millainen yhteisö on, millainen sen ilmapiiri on, miten luterilaisille yleensä vieraampia armolahjoja käytetään jne. Tietoa yhteisöstä löytyy osoitteesta www.kohtaamispaikka.net

New Wine –kesätapahtuma

Englannin mallin mukaisesti yhteisö on nähnyt hyväksi viettää suurempaa kesätapahtumaa, jossa KohtaamisPaikka-yhteisön periaatteita voi soveltaa ja kokeilla muutaman päivän ajan suuremmalla joukolla, vaikka omassa seurakunnassa samankaltaista toimintaa ei olisi.

Monimuotoisen kulttuurin esillä pitäminen

Kaikessa kristillisessä toiminnassa on hyvä muistaa se, että Suomessakin ihmiset edustavat jo monenlaisia kulttuureja. Sen tulisi näkyä myös hengellisen työn muodoissa. Suomen Lähetysseuralla on Suomessa kirkon sisällä laajan kansainvälisen kokemuksensa perusteella varmasti parhaat edellytykset muistuttaa eri kulttuurien moninaisuudesta. Sen työssä voi rohkeasti soveltaa erilaisia työmuotoja ja toimintamalleja, vaikka ne saattavat olla joillekin vieraita. Uusien ihmisten tavoittamisessa lienee välttämätöntä käyttää myös uusia muotoja.

Uudistuminen

Kaikki alkaa Jumalan ja ihmisen kohtaamisesta seurakunnassa. Tämä on selkeä KohtaamisPaikka - yhteisössä opittu asia, jota ilman kaikenlaiset menetelmät osoittautuvat ontoiksi. Raamattuopetus on keskeisellä sijalla yhteisössä, ehtoollinen samoin. Raamatun pohjalta pyritään löytämään toimintamalleja, joissa sen sanoma ja nykypäivän elämä voisivat aidosti kohdata. KohtaamisPaikka-yhteisöstä on vaikea löytää yhtä piirrettä, joka kuvaisi koko toimintaa. Niin kuin Schwartzin tutkimuskin toteaa, kyse on seurakunnallisen työn kokonaisuudesta. Siihen Lähetysseura voi osaltaan vaikuttaa, mutta jota se ei järjestöluonteensa vuoksi, ilman seurakuntien ensisijaista panosta, voi yksin ratkaista.

Lopuksi pieni tarina, joka on jäänyt mieleeni hyvänä muistuttajana seurakunnan uudistuksen tärkeydestä.

Kerrotaan tarinaa lentokoneesta, joka oli tulossa Amerikan puolelta meren yllä kohti Lontoota. Takana oli jo monta tuntia lentoa, kun kovaäänisistä kuului ääni: ”Täällä puhuu koneen kapteeni. Minun täytyy kertoa teille, että koneestamme sammui juuri yksi moottori. Tilanteessa ei ole kuitenkaan mitään pelättävää, tulemme toimeen muilla kolmella moottorilla. Tulomme Lontooseen viivästyy yhdellä tunnilla, joten olemme perillä jo tänä iltana.” Jonkin ajan kuluttua kapteenin ääni kuului jälleen: ”Ikävä kyllä menetimme juuri toisen moottorin. Edelleenkin ei ole mitään hätää, saavumme Lontooseen vain kaksi tuntia myöhässä.” Kuulutuksen jälkeen matkustajien keskuudessa oli havaittavissa pientä levottomuutta, ei sen kummempaa. Reilun tunnin kuluttua kapteenin ääni kuului taas, tällä kertaa jo huolestuneen kuuloisena: ”Velvollisuuteni on kertoa, että kolmas moottori sammui hetki sitten. Kuitenkaan ei ole syytä huoleen, saapumisaika tosin on kolme tuntia myöhässä.” Silloin matkustamosta kuului jo hätäntynyt ääni: ”Voi ei! Jos se viimeinenkin moottori sammuu, niin joudumme olemaan täällä koko yön!”

Seurakunnan ja lähetystyön uudistumisen vaihtoehto ei ole se, että me jäämme paikoillemme. Jos seurakunta ja lähetystyö eivät yhtä aikaa uudistu ja pidä samalla kiinni kristinuskon luovuttamattomista totuuksista, ne kuihtuvat. KohtaamisPaikka –yhteisö on rohkea yritys sekä uudistua että pitää kiinni olennaisesta. Mielestäni SLS:n on syytä seurata KohtaamisPaikan elämää, sen kehittymisessä on hyvä olla mukana oppimassa ja vaikuttamassakin ja sen hyväksi kokemia toimintamuotoja lienee syytä kokeilla laajemminkin.

9. Kirjallisuus

Ahonen, Risto A., Kristinusko länsimaiden ulkopuolella – miten maantieteellinen siirtymä muuttaa uskomisen malleja?, esitelmä uskonnonopettajien kevätseminaarissa Helsingissä 17.4.2004

Breen, Mike, The Apostle's Notebook, 2002

Collins, Bruce, Profetian lahja, 2001

Lähetys: Yhteinen usko – yhteinen tehtävä, Suomen Lähetysseuran teologiset periaatteet ja yhteistyön linja, 2001

Mission-shaped Church, Church Planting and Fresh Expressions of Church in a Changing Context, Church House Publishing 2004 (The Archbishops' Council 2004, Email: copyright@c-of-e.org.uk)

Schwarz, Christian A., Seurakunnan luontainen kehitys, 2003

Yhdessä Jumalan lähetyksessä, Luterilaisen maailmanliiton näkemys lähetyksestä, Luterilaisen maailmanliiton toimeenpanevan komitean Addis Abebassa 25.6.1988 hyväksymä lähetysasiakirja, kirjassa Vasko, Timo, Missiologia ja uskonnot, 2003